

Gümrük Kanunu ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapan tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülüyor

Gümrük Kanunu ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapan tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülüyor. Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 12 Mart'ta kabul edilen taslak uyarınca kaçak akaryakıt ve gümrüğe terk edilen akaryakıtın gümrük idarelerine, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin kullanımına ÖTV alınmadan bedelsiz tahsil edilecek. Böylece, söz konusu akaryakıtın tasfiye işlemleri kolaylaşacak.

Akaryakıt, alkollü içecekler ve tütün mamulleri ve benzeri mallarla ilgili kaçakçılıkla mücadelede etkinliği arttırmak amacıyla "işyeri sahibi adına" ibaresini, "bulundurduğu tespit edilen" olarak değiştiren tasarı, ayrıca, ithal edilen ve yurt içinde üretilen ürünlerle ilgili olarak bandrolsüz ürün tespitlerinde, bu ürünleri bulunduran, üreten veya ithal edenlerin de cezalı tarihyattan müteselsilen sorumlu tutulmasını öngörüyor.

Tasarı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile il özel idareleri ve defterdarlıkların, tasfiyelik hale gelen akaryakıt ile solvent, madeni yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinin tasfiyesi için yaptıkları depolama, satış ve dağıtım gibi faaliyetler nedeniyle Petrol Piyasası Kanunu çerçevesinde lisans alınıp alınmayacağı konusunda ortaya çıkan tereddütleri de gideriyor. Buna göre, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile il özel idareleri ve defterdarlıkların tasfiye işlemleri; Petrol Piyasası Kanunu'na tabi olmayacak.

Tasarıyla, "kaçak petrol" tanımı "kaçak akaryakıt" olarak değiştiriliyor; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca kaçak olarak kabul edilen akaryakıt olarak yeniden tanımlanıyor.

Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na aykırı fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı olanlara lisans verilmeyecek.

Lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu tüzel kişilikte suçun işlendiği tarih itibarıyla yüzde 10'dan fazla paya sahip ortaklar ile görevden ayrılan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerine, temsil ve ilzama yetkili olanlara lisans verilmeyecek. Bu kişiler, lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan pay sahibi olamayacak.

Petrol Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunanlar, kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipmanı bulundurmamakla yükümlü olacak.

Rafinerici lisansı sahipleri tesislerindeki; ham petrol, ara ürün, akaryakıt harici ürün ve akaryakıt tankları ile yurt içi ve yurt dışı satış tanklarını lisanslarına işletmekle yükümlü tutulacak ve lisanslarına işlenmiş tanklarda, belirtilen ürünler dışında başka bir ürün bulunduramayacak.

Dağıtıcı lisansı sahibi, kurum tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kuracak ve uygulayacak. Dağıtıcı lisansı sahibi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun bu sisteme erişimini sağlayacak.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Gümrük ve Ticaret, İçişleri, Maliye, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme bakanlıkları ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerinin gerektirdiği ölçüde bu sisteme doğrudan erişimini sağlayacak.

Sistemi kurmadığı ya da kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun denetimi sağlayamadığı tespit edilen dağıtıcılara, düzenlemede öngörülen miktarda idari para cezası uygulanacak.

Dağıtıcı lisans sahipleri, bayi denetim sisteminin kurulmadığı veya kurulan sistemin kurumca yapılan düzenlemelere uygun bulunmadığı tespit edilen bayilere akaryakıt ikmali yapmayacak.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak lisans sahipleri veya yetkilileri hakkında açılan kamu davalarını katılan sıfatıyla takip edebilecek. Bu konularla ilgili suç duyurusunda bulunabilecek.

Piyasa faaliyetlerini kendi personeliyle veya gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları personeliyle denetime tabi tutacak olan kurum, denetlemelerde kullanılmak üzere, Türkiye Akreditasyon Kurumu ile işbirliği yaparak akredite sabit ve gezici laboratuvarlar kurabilecek.

Kurum, ulusal petrol stoku düzenlemesi kapsamında rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahipleri ile serbest kullanıcıların bulundurmakla yükümlü oldukları stokları denetlemeye ve tutulacak bu stokların miktarında azalma yapılmayacak şekilde ürün cinsini, ürünlerin birbirine tahvil edilmesini düzenlemeye yetkili olacak.

Yurt içinde pazarlanacak akaryakıtta veya akaryakıtlarla harmanlanan ürünlere, rafineri çıkışında veya serbest dolaşıma girişinde rafinericilerce ve dağıtıcılarca kurumun belirleyeceği şart ve özellikte ulusal marker eklenecek.

Biyoyakıt ilk üretim merkezleri ile tasfiye edilecek akaryakıt için ulusal marker ekleme noktaları kurum tarafından belirlenecek. Ulusal marker ekleme işlemleri, kurumca yetki verilen bağımsız gözetim firmalarının nezaretinde kurumun belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılacak. Ulusal marker ekleme işlemlerinde meydana gelecek usulsüzlüklerden lisans sahibi ile bağımsız gözetim firmaları sorumlu olacak.

Ulusal marker eklemekle yükümlü lisans sahipleri, her yıl Kasım ayı içinde takip eden yıla ait pazarlama projeksiyonlarını kuruma bildirecek. Bu projeksiyona göre kurumca temin edilecek ulusal marker, kurumca belirlenecek usul ve esaslara göre akaryakıtta eklenmek üzere ilgili lisans sahiplerine teslim edilecek.

Seyyar kontrol cihazı ile yapılan ulusal marker kontrol sonucunun geçersiz çıkması halinde,

alınan numune en geç 5 iş günü içerisinde laboratuvara teslim edilecek. Laboratuvar, yapılması istenilen analizleri, numune özellikleri değişime uğramadan 15 gün içinde yapacak ve sonucunu en geç 3 iş günü içinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) teslim edecek. Akredite laboratuvar sonucunun bildirilmesine kadar kurum, kaçak akaryakıt satışını engelleyecek idari tedbirler alacak.

Tasarıyla, Petrol Piyasası Kanunu'ndaki idari para cezaları artırılıyor ve kapsamı genişletiliyor; yasal olmayan düzenekler ceza kapsamına alınıyor, zorunlu stokları tutmayanlara ton başına ceza veriliyor.

Lisans almadan lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlar ile ulusal marker eklemeyenlere, 1 milyon TL idari para cezası verilecek. Ceza uygulanan bir fiilin iki takvim yılı geçmeden aynı kişi tarafından tekrarı halinde, cezalar 2 kat artacak. İdari para cezaları, ön araştırma veya soruşturma aşamasının tamamlanmasından sonra Kurul tarafından en geç 3 ay içinde karara bağlanacak.

İdari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması, tahsil işlemlerini durdurmuyacak.

İdari para cezalarının tebliğ tarihini izleyen 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığıyla tahsili sağlanacak. Tasarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak tasarının getirdiği yükümlülüklerle uymayanlara, kurumca bin 500 TL'den 70 bin TL'ye kadar idari para cezası verilecek.

Tesisler, lisans alınıncaya veya bu düzenlemeye göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hale getirilinceye kadar mühürlenecek.

Kaçakçılık tespit edilen rafineri hariç her türlü tesiste, lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar kurum tarafından geçici olarak durdurulacak. Bu süre içerisinde, tesis için başka gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecek. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilecek. Lisans sahibine verilen idari para cezası ödenmeden lisansa konu tesis için lisans verilmeyecek.

Kaçakçılık fiilinin sadece ulusal marker seviyesi ile ilgili olması durumunda, akaryakıtın, akredite laboratuvar analiz sonucuna göre ulusal marker seviyesinin olumlu olması veya resmi kayıtlara göre menşenin ve Türkiye'ye kanuni yollarla serbest dolaşıma girdiğinin belgelendirilmesi durumlarında geçici durdurma kararı, kurum tarafından kaldırılacak.

Tasarı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nda, "Oda, borsa ve birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri" başlıklı maddesinde de değişiklik yapıyor.

Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılanlar ile seçilme yeterliliğini kaybedenlerin oda, borsa ve birlik organlarındaki görevleri sona erecek.

Oda ve borsalarda seçilme hakkının kullanılabilmesi için; ticari şirketlerinde gerçek kişi temsilcinin şirketin ortağı ve/veya yöneticisi olması şartı aranacak.

Gerçek kişiler ve ticaret şirketleri dışındaki tüzel kişilere ait ticari işletmelerde ise işletmenin sahibi ya da temsilcisi olması ve bu durumun seçimden en az 6 ay öncesini kapsamaması gerekecek.

Üye şirketin münfesihi olması, şirketin veya işletmenin işyerini veya merkez kaydını başka bir oda ya da borsanın çalışma alanına taşıması halinde, üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve birlik organlarındaki görevi kendiliğinden sona erecek. Odalar, borsalar, birlik ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları, bakanlığın denetimine tabi olacak.

Odalar, borsalar ve birliğin ilgili personeli ile organlarında görevli üyeleri her türlü belge, defter, kayıt ve bilgileri ibraz edecek.

Yükümlülüklerini yerine getirmeyen veya belirtilen suçlardan dolayı haklarında kovuşturmaya başlanan ya da görevi başında kalması yapılan denetim bakımından sakıncalı görülen oda, borsa ve birlik personeli, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca tedbiren geçici olarak görevden uzaklaştırılabilecek. Bu madde kapsamında organ üyelerinin görevden uzaklaştırılmaları ise Bakanlık veya doğrudan Cumhuriyet savcısı tarafından yetkili asliye hukuk mahkemesinde açılan dava üzerine, 2 ay içerisinde basit usulde yapılacak yargılama sonucunda karara bağlanacak.

Bakanlar Kurulu kararıyla Şubat ve Mart 2013'e ertelenen oda ve borsaların organ seçimlerinde oy kullanmak üzere ticaret sicili müdürlüklerinden alınan yetki belgeleri, Bakanlar Kurulu'nun 28 Ocak 2013 tarihli kararıyla yeniden 2013'ün Mayıs ve Haziran aylarına ertelenen oda ve borsaların organ seçimlerinde de kullanılabilir.

Yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına 15 lira harç alınmaya devam edilecek ancak Bakanlar Kurulu bu miktarı sifira kadar indirmeye yetkili olacak.

Çıkış tarihi itibarıyla yurt dışında oturma izni bulunanlar, 7 yaşını doldurmamış olanlar, pasaport ve benzeri belgelerle çıkış yapanlar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kimlik belgesiyle çıkış yapanlar ile yurt dışına ticari amaçla sefer yapan kara, deniz, hava ve demiryolu toplu taşıma ve yük taşıma araçlarının mürettebatı ile Bakanlar Kurulu'nca belirlenen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından, yurt dışına çıkış harcı alınmayacak.

Ticari işletme sahipleri, esnaf ve sanatkarın kullanacakları kredi ve tarım kredi kooperatiflerince kullanılacak kredilerin kefilliğinde eşin rızası kaldırılacak.

Kanun Tasarısı'na göre, kaçak akaryakıt, tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içki yakalanması halinde, kaçakçılık suçunu işleyen kişi, 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak.

EPDK tarafından belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen, yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen akaryakıtı üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, satın alan, taşıyan veya saklayan kişi 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilecek.

EPDK'dan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madeni yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, satın alan, taşıyan veya saklayan kişi de aynı cezaya çarptırılacak.

Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil olmak üzere; sıvı veya gaz halindeki

hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan kanunlara aykırı şekilde alınan ürünleri satışa arz eden, satan, bulunduran, satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacak.

Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde inşaat ruhsatı, mimari, tesisat ve benzeri projelerine aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar ile ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar da aynı cezaya çarptırılacak.

Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin taklitlerini imal eden veya ülkeye sokanlar ile bunları bulunduran, nakleden, satan ya da kullananlar 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilecek.

Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri; ilgili mevzuatta belirlenen şekilde temin etmesine rağmen belirlenen ürünlerde kullanmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak yayanlar, bunları alma veya kullanma hakkı olmadığı halde sahte evrak veya dokümanlarla veya herhangi bir biçimde ilgili kurum ve kuruluşları yanıltarak temin edenler, bunları taklit veya tahrif ederek ya da konulduğu üründen kaldırarak, değiştirerek ya da her ne suretle olursa olsun tedarik ederek amacı dışında kullananlar 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacak.

Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten, yurda sokan, ticari amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar da aynı cezaya çarptırılacak.

Ambalajlarında taklit bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten veya yurda sokanlar 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacak.

Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajları üzerinde bulunan ürün bilgileri ile bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin içerdiği bilgilerin farklı olması halinde, bu ürünleri üreten, ithal edenler ile ticari amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilecek.

Tasarıyla, kaçak akaryakıt satışının özel bir çaba sarf edilerek tank, düzenek ve ekipman kullanılarak yapılması hali daha ağır bir şekilde cezalandırılıyor. Buna göre, kaçak akaryakıt satışının sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde verilecek cezalar 2 kat arttırılacak.

Tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler, akaryakıt, uyuşturucu, silah ve mühimmat, elektronik eşya ve canlı hayvan, et, çay, şeker, zeytin gibi gıda maddeleri ile gerekli görülen hallerde diğer kaçakçılık türleri ile ilgili mahkumiyet hükmü kesinleşenler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca kamuoyuna ilan edilebilecek.

Tasarıyla, kaçak zannı ile yakalanan tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin, kaçak eşya ambarlarının yaklaşık yüzde 80'ini doldurması nedeniyle, ambarlardaki doluluğun önlenmesi ve depolama maliyetinin azaltılması amacıyla, bu tür eşyanın yakalandığında derhal imhası da öngörülüyor.

Muhafazası özel tesis ve tertibatı gerektiren veya gümrük idaresinin depolama kapasitesini aşan eşya, doğrudan ilgili idarelere, bunun mümkün olmaması halinde büyükşehirler dahil ilçelerde kaymakam, illerde valinin uygun göreceği yerlere konulacak. Elkonulan ve ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerden numune alınacak, numune dışındaki kısım tutanağa bağlanarak imha edilecek.

Kaçak akaryakıt, yakalandığı ildeki il özel idaresine, il özel idaresi bulunmayan yerlerde ise defterdarlığa; miktarı, cinsi ve özelliklerini gösterir bir tutanakla yakalandığı yerde teslim edilecek.

Bu düzenlemede tanımlanan suçların konusunu oluşturması dolayısıyla müsadere yaptırımının uygulanabileceği eşya, sahibine iade edilemeyecek. Kaçak akaryakıt hariç, her türlü eşya hakkında, elkoyma tarihinden itibaren altı ay, ancak eşyanın zarara uğraması veya değerinde esaslı ölçüde kayıp meydana gelme tehlikesinin varlığı veya muhafazasının ciddi külfet oluşturması halinde bir ay içinde gerekli tespitler yaptırılacak; soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından tasfiye kararı verilecek. Bu süreler içerisinde karar verilmemesi halinde eşya derhal tasfiye edilecek.

Tasfiye edilen eşya veya taşıtların sahibine iadesine karar verilmesi halinde, satış bedeli, faizi ile birlikte hak sahibine ödenecek.

Elkonulan kaçak akaryakıttan teknik düzenlemelere uygun olanlar il özel idareleri, il özel idaresi bulunmayan yerde defterdarlıklar tarafından kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin kullanımına bedelsiz tahsis edilerek tasfiye edilecek. Kara, hava ve deniz hudut kapılarında elkonulan kaçak akaryakıt ile gümrüğe terkedilen akaryakıt da kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin kullanımına tahsis edilerek tasfiye edilecek.

Numune analiz sonuçları teknik düzenlemelere uygun olmayan kaçak akaryakıt, il özel idaresi veya defterdarlık tarafından en yakın rafinericiye satılacak. Rafinerici, bu ürünleri almakla yükümlü olacak. Satış bedeli genel bütçeye gelir kaydedilecek. Yargılamanın, kaçak akaryakıt sahiplerinin lehine sonuçlanması halinde; tutar faiziyle hak sahibine ödenecek.

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele konusunda bakanlıklar ve kamu kurumlarının yapacağı hizmet alımlarında Devlet İhale Kanunu uygulanmayacak.

Kaçak akaryakıt suçlarını ihbar edenlerin kimliği hiçbir şekilde açıklanmayacak. Bu kişiler hakkında tanıkların korunmasına ilişkin hükümler uygulanacak.

Tasarıyla, kaçak tütün mamulleri ve alkollü içki ürünlerine ilişkin yakalamalarda da uyuşturucu madde yakalamalarındaki gibi ikramiye ödemesi yapılacak. Kaçak akaryakıtı ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine ikramiye ödenecek.

Kaçak akaryakıtın sahipli yakalanması halinde, belirlenecek tutara göre hesaplanacak toplamın yüzde 10'u tutarında ihbar edene, yüzde 10'u tutarında ise kamu görevlilerine kamu davasının açılmasını takip eden 3 ay içerisinde ikramiye ödemesi yapılacak. İhbar olmadan kaçak akaryakıtın yakalanması halinde de kamu görevlilerine ikramiye ödenecek.

Kaçak tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler numune alınarak gümrük

idaresince derhal imha edilecek.

Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin mülkiyetinde bulunan ve kaçak akaryakıtın tasfiyesi için kullanılan her türlü tesis, depo, araç ve gereç ile diğer tüm teknik teçhizat bulunduğu yerdeki defterdarlığa devredilmiş sayılacak.

Ticaret siciline kayıtlı ticari işletmenin sahibi, ticaret şirketinin ortak ya da yöneticisi tarafından işletme veya şirketle ilgili olarak verilecek kefaletler, esnaf ve sanatkarlar siciline kayıtlı esnaf veya sanatkar tarafından mesleki faaliyeti ile ilgili ve tarım kredi kooperatiflerince kullanılacak kredilerde verilecek kefaletler ve kullanılacak kredilerde, eş rızası aranmayacak.

Yevmiye defterinin kapanış onayı izleyen faaliyet döneminin 6. ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin 1. ayının sonuna kadar notere yaptırılacak.

Tasarıyla, Anayasa Mahkemesi'nin KHK ile düzenlenmesi nedeniyle iptal ettiği bazı hükümler kanunla düzenleniyor.

Tasarıyla, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın denetim yetkisinin artması ve bu nedenle personele ihtiyacı olması nedeniyle de düzenleme yapılıyor.

Buna göre, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş Yardımcısından iki bakanlık arasında yapılacak protokolle belirlenenler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nda aynı kadrolara naklen atanacak.

Perakende olarak doğrudan tüketiciye satış yapan üreticilerin bildirim yapma yükümlülüğü kaldırıldığı için bu kişiler künye bulundurma yükümlülüğünden muaf tutulacak.

Üreticilerce perakende olarak doğrudan tüketicilere satılan mallar, bildirim tabi olan mallar arasından çıkarılacak.

Komisyoncular, kanuni kesintileri satış bedelinden düşükten sonra mal bedelini satış tarihinden itibaren 15 iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödemek zorunda olacak. Vadeli satışlarda bu süre 30 iş günü olarak uygulanacak.

İşyerinin kiralanmasında, satılmasında ya da satış yerinin kiralanması veya tahsisinde ilgili yönetmelikte belirlenen şartları taşımadıkları ya da sonradan kaybettikleri anlaşılanların kira sözleşmelerinin feshine ya da satış işlemlerinin veya tahsislerinin iptaline belediye encümenince karar verilecek.

Semt pazarları, imar planında belirlenmiş alanların dışında, tahsis amacını engellemek kaydıyla ayrılmış diğer alanlarda da kurulabilecek.

Kapalı pazarlardaki satış yerleri ile diğer yerler, belirli süreyle kiralama yoluyla da işletilebilecek. Bir pazar yerinde aynı kişiye en fazla iki satış yeri verilebilecek.

Başka bir alana taşınması halinde, toptancı hallerindeki işyerleri ile pazar yerlerindeki satış yerlerinin kullanılmasında, mevcut hak sahiplerine öncelik verilecek.

Tasarıya ihdas edilen diğerk bir maddeyle, Sağlık Bakanlığı'nın denetiminde olan oyuncak, mum, sabun ve duvar kağıdının denetimi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na devredilecek.

Komisyonunda değişikliğe ilişkin bilgi veren Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, Bakanlık olarak bu denetimi yapma kapasitesine sahip olduklarını, farklı noktalarda 6 laboratuvarlarının bulunduğunu belirtti. Yazıcı, bu ürünlerin denetiminin Bakanlığa geçmesinin ardından Sağlık Bakanlığı'na ait bir laboratuvar ve ilgili personelin de Bakanlığına devredileceğini açıkladı.

Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ve diğerk kamu tüzel kişiler ya da bunları temsil eden gerçek kişiler, pay sahibi oldukları şirketlerin yönetim kuruluna seçilebilecek. Yönetim kurulu üye sayısı ikiden fazla olan şirketlerde üyelerin tamamının aynı kamu tüzel kişininin temsilcisi olmaması şartıyla birden fazla gerçek kişi yönetim kuruluna seçilebilecek.

Tasarıya, sermaye şirketlerinin denetlenmesine ilişkin bir madde de eklendi. Buna göre, Bakanlar Kurulu'nca yapılan belirleme dışındaki şirketler ve kooperatifler de sistematik olarak denetlenecek. Denetim yapacak denetçilerin nitelikleri, uyacakları etik ilkeler, denetim raporlarının içeriğine ilişkin konular, Kamu Gözetimi Muhasebe Denetim Standartları Kurumu'nun görüşü alınarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek.

Denetime tabi olduğu halde bu denetimi yaptırmayanların finansal tabloları ve yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmünde olacak.

Tasarıya göre, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen birlikler, Türk Ticaret Kanunu'na göre bağımsız denetime tabi tutulacak.

Bunun dışında kalan birlikler ve kooperatifler; hesap, işlem ve varlıkları ile mali tablolarını denetçilere denettirmek zorunda olacak.

Denetçiler, yönetmelikte belirlenen şart ve niteliklere sahip, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'na göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan kişiler ile birlik, kooperatif veya bakanlıkta en az 10 yıl denetim elemanı olarak görev yapmış olanlar veya bunların hissesinin en az yüzde 50'sine sahip oldukları denetim kuruluşları arasından genel kurulca seçilecek.

Denetim giderleri ilgili birlik ve kooperatif tarafından karşılanacak. Denetim yaptırılmadan, genel kurulda ibra kararı alınmayacak.

Birlik, denetim sonuçlarını da gözeterek, etkinliği ve verimliliği azalan veya varlıklarının yarısı karşılıksız kalan ortak kooperatiflerden durumlarının düzeltilmesini isteyecek; 2 yıldan fazla olmamak üzere verilen sürede bir başka kooperatifle birleşme dahil, gerekli tedbirleri almayan kooperatifleri ortaklıktan çıkaracak.

Kooperatifler ve birliklerin faaliyetlerinde, sermaye ve yedek akçeleri ile taşınmaz malları ve bunların gelirleri, ihtiyaçları için satın aldıkları ve alacaklarını tahsil gayesiyle mülk edindikleri taşınmaz malları, bunların bir önceki sahiplerine geri verilmesi işlemi ile gayrimenkullerine ilişkin her nevi cins, kayıt, tashih, ifraz, taksim, birleştirme ve ruhsatlandırma işlemleri, depo, hizmet ve üretim tesisi inşaatları vergi, resim ve harçtan muaf olacak.

Tarım satış kooperatif ve birliklerinin borçları yeniden yapılandırılarak tahsilat kolaylaştırılacak.

Kooperatif ve birliklerin örnek ana sözleşmelerinin, birliklerin görüşü alınarak bakanlıkça hazırlanmasına devam edilecek ancak bunların Bakanlar Kurulu'nca kabul edilerek Resmi Gazete'de yayımlanmasına son verilecek.

Örnek ana sözleşmelerde, değişiklik isteğinde bakanlığın teklifi yerine bakanlığın oluru aranacak ve Bakanlar Kurulu'nun kabulü şartı kaldırılacak. Birliklerin yarından bir fazlasının müştereken değişiklik için başvurması halinde, Bakanlığın başvuruyu değerlendirme süresi 1 aydan en geç 3 aya çıkarıldı.

Ana sözleşmelerin diğer hükümlerindeki değişiklikler genel usullere göre yapılacak. Örnek ana sözleşmeler, ürün gruplarına göre de hazırlanabilecek.

Tasarıyla, kooperatif ve birliklere, ek mali yük getirilmesini önlemek için de TSE Kuruluş Kanunu'nda değişiklik yapıyor. Buna göre kooperatif ve birlikler, her yıl bütçelerine koyacakları 5 bin lira maktu aidat ile bir önceki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi karlarının binde birine tekabül eden nispi aidatlardan muaf olacak.

Kooperatif ve birliklere, sağlıklı mali ve bilanço yapısına kavuşturulabilmesi için ana sözleşmelerine göre ek ödeme yükümlülüğü bulunan ortaklarına, bilanço açıklarının kapatılması amacıyla ek ödeme yükümlülüğü ve ek ödeme yükümlülüğünün ortaklığın sona ermesi tarihi itibarıyla tahsili ve sermaye iadelerinden mahsubu imkanı getirilecek.

Kooperatif ve birliklerin mevcut denetim kurulları ile üyelerinin görevleri, denetçilerin seçilmesiyle kendiliğinden sona erecek.

Tasarıya göre, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler piyasasında mal veya hizmet üreten, işleyen, ihraç, ithal eden, pazarlayan, alan, satan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların yetkilileri hakkında açılan kamu davalarını, katılan sıfatıyla takip edebilecek. Bu konularla ilgili, suç duyurusunda bulunabilecek, mevzuatın uygulanması açısından, adli ve mülki makamlardan yaptırım talep edebilecek.

Bu tasarıya göre idari para cezalarının veya idari yaptırımların uygulanması, bu tasarının diğer hükümlerinin ve diğer kanunlarda yer alan ceza ve tedbirlerin uygulanmasına engel oluşturmayacak.

Sağlık Bakanlığı bütçesinde, her türlü uyuşturucu madde, alkollü içki, tütün ve tütün mamulleri bağımlılığıyla mücadele etmek amacıyla kurulan ve kamu yararına çalışma statüsü verilen derneklere aktarılacak üzere gerekli ödenek öngörülecek.